

[Boligministeren.]

imod den vil ramme spekulanter i ordets dårligste betydning, og det kan den honnørte udlejer ikke have noget imod, snarere tværtimod, og jeg tror gerne, at disse helst ser vildskuddene fjernet, og jeg gad se de ærede medlemmer, der ikke er enige heri.

Det ærede medlem hr. Axel Ivan Pedersen og for så vidt også det ærede medlem hr. Kai Moltke nævnte problemerne omkring fremlejen. Jeg har for nogle uger siden her givet en oversigt over udviklingen i boligbyggeriet gennem de sidste 3 år, hvor vi hvert eneste år har fuldført godt 10.000 boliger flere i gennemsnit end i den sidste halve snes år forud for 1959. Det vil sige, at vi hver eneste søgning tager mere end 100 nye boliger i anvendelse, men selv denne gunstige udvikling bringer ikke megen tilfredshed til de tusinder, der i dag søger en bolig, og man kan vel sige, at den slet ikke interesserer de mange enlige, de mange unge, der ikke har mulighed for at opnå en lejlighed, selv om de vil betale, hvad den koster, simpelt hen fordi tildelingen af boliger til familier går forud for boligtildelingen til enlige, i hvert fald i de større byer. Det eneste, der interesserer disse mennesker, er, at de ingen bolig har.

For denne gruppe af boligsøgende er forholdet det, at de er henvist til at bo til fremleje, som er den mest ubehagelige boligform, der findes både for fremlejer og fremlejetager bortset fra ganske enkelte undtagelser, der ikke spiller nogen rolle ud fra en helhedsbedømmelse. Jeg er da enig i, at fremleje aldrig kan blive nogen ideel form at bo under. De unges og de enliges boligproblem lader sig kun løse rationelt ved opførelse af selvstændige boliger, hvad enten det så skal være mindre lejligheder af passende størrelse eller kollektivhuse. Det er ikke en løsning, der ligger lige om hjørnet, selv om der i dag bygges boliger af denne art i den takt, hvori de kan indpasses i behovet for andet boligbyggeri. Derfor er mange henvist til at bo til fremleje, indtil deres boligproblem løses på den eneste rigtige måde, det vil sige en lejlighed med eget og eneste navn på døren. Men indtil da rejser sig kravet om at hindre udnyttelse af det lejerklientel ved urimelige

lejeansættelser samt at etablere beskyttelse mod udlejerens vilkårlighed.

Jeg vil gerne om dette sige, at man tidligere har gjort forsøg på at nå noget ad denne vej. I 1943 gennemførtes lovregler om kommunernes adgang til at oprette fremlejenævn, der kunne føre kontrol med udlejning af enkeltværelser, godkendelse af lejen og forbud mod opsigelse. Resultatet blev, at udbuddet af enkeltværelser faldt som følge af, at lejlighedsindehaverne blev betænkelige ved fremleje, når de kunne risikere at få en lejer ind, som de ikke kunne enes med, og som de på grund af opsigelsesforbuddet ikke kunne få ud. Det viste sig da også, at allerede udlejede værelser ved ledighed ikke blev lejet ud i samme omfang som tidligere. Det var denne udvikling, der medførte, at man måtte lempe reglerne og opgive opsigelsesforbuddet for igen at indføre de frie regler. Senere gjorde man forsøget i 1948 og indførte regler, der gav mulighed for at tvinge personer i store lejligheder med små husstande til at udleje overtallige værelser, men også denne form måtte opgives, og loven blev ikke forlænget, da den udløb.

Det er et problem, der har optaget myndighederne stærkt, og som jeg har beskæftiget mig meget med, men det er tillige et problem af ganske særlig karakter, fordi det angår et forhold, hvor de implicerede parter, lejer og udlejer, ifølge sagens natur har hinanden så tæt ind på livet. I den gældende lov er der adgang til for kommuner med mindst 30.000 indbyggere at indføre kontrol med udlejning af værelser, men i så fald gælder sådanne regler kun, for så vidt der er indgået flere lejemål om værelser i samme lejlighed, og heraf følger bl. a., at de såkaldte klubværelser er omfattet af reglerne uden hensyn til, om det sker i form af fremlejemål eller ved direkte udleje mellem ejeren og beboerne.

Det er mit indtryk, at disse regler ikke er almindeligt kendt. De går ud på, at første gang et værelse udlejes, hvad enten det er et klubværelse eller et enkeltværelse i en lejlighed, hvor der er mere end ét værelse at leje ud, skal udlejeren, og det vil sige lejlighedens indehaver, forelægge aftalen til godkendelse i huslejenævnet, og den er ikke gyldig uden nævnets godkendelse. Ved gen-